Nr 62

Regeringens proposition om kilometerskatt för vissa släpvagnar, m. m.;

beslutad den 6 mars 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås bl. a. de bestämmelser som behövs för övergången till kilometerskatt den 1 juni 1976 för vissa släpvagnar. Större delen av den specialdestinerade fordonsskatten och hela den särskilda fordonsskatten föreslås bli omvandlade till kilometerskatt resp. särskild kilometerskatt inom ramen för en totalt sett oförändrad skattebelastning på de berörda släpvagnarna.

Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att utfärda bestämmelser om distribution av kilometerräknarapparatur genom statens försorg och om fordonsägarnas skyldighet att betala avgift för apparaturen.

Ytterligare föreslås att fordonsskatt för fordon med årlig fordonsskatt över 4 800 kronor skall kunna beräknas för kortare tid än hel kalendermånad i samband med att skatteplikt inträder eller upphör i vissa fall.

Slutligen föreslås vissa ändringar av närmast teknisk och formell natur i vägtrafikskattelagen och i förordningen om särskild vägtrafikskatt och en särskild bestämmelse om indrivning av avgift för kilometerräknare m. m. till motorfordon.

1 Förslag till

Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601)

Härigenom föreskrives att 2, 12, 16, 20, 21, 30 och 41 §§ samt bilaga 1 och 2 till vägtrafikskattelagen (1973:601)[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Fordonsskatt utgår för motorfordon, traktor, motorredskap eller släpvagn, om fordonet är eller bör vara registrerat och ej är avställt (skattepliktigt fordon).	
Utöver fordonsskatt utgår kilometerskatt för skattepliktig bil, som är inrättad för att drivas med annat drivmedel än bensin eller gasol (kilometerskattepliktigt fordon).	Utöver fordonsskatt utgår kilometerskatt för skattepliktig bil, som är inrättad för att drivas med annat drivmedel än bensin eller gasol *samt för skattepliktig släpvagn med skattevikt över 3 000 kilogram, som drages av sådan bil* (kilometerskattepliktigt fordon).
Om undantag från skatteplikt föreskrives i 6 §.	
12 §[2]	
Fordonsskatt utgår för skatteår enligt bilaga 1 till denna lag. Skatten utgår för skatteperiod med en fjärdedel *och* för kalendermånad med en tolftedel av skatten för helt år. Överstiger fordonsskatt och särskild fordonsskatt enligt *förordningen* (1973:602) om särskild vägtrafikskatt för ett fordon 1 500 kronor för helt år utgår fordonsskatt för skatteperiod.	Fordonsskatt utgår för skatteår enligt bilaga 1 till denna lag. Skatten utgår för skatteperiod med en fjärdedel, för kalendermånad med en tolftedel *och för dag med 1/360* av skatten för helt år. Överstiger fordonsskatt och särskild fordonsskatt enligt *lagen* (1973:602) om särskild vägtrafikskatt för ett fordon 1 500 kronor för helt år utgår fordonsskatt för skatteperiod.

[1] Rubriken enligt 1974:869.

[2] Senaste lydelse 1974:869.

Nuvarande lydelse

Föreligger skatteplikt för fordon under del av kalendermånad, utgår fordonsskatt för hela månaden.

Föreslagen lydelse

Föreligger skatteplikt för fordon under del av kalendermånad, utgår fordonsskatt för hela månaden. *Vad nu sagts gäller dock icke ifråga om fordon, för vilket fordonsskatt och särskild fordonsskatt uppgår till minst 4 800 kronor för helt skatteår, för den kalendermånad under vilken skatteplikt första gången inträder för fordonet eller skatteplikt upphör av annan anledning än avställning. Har sådant fordon varit avställt avräknas eller återbetalas fordonsskatt för avställningstiden om denna omfattat minst 15 dagar eller om fordonet övergått till ny ägare under avställningstiden.*

Fordonsskatt erlägges före ingången av skatteår eller skatteperiod. Regeringen får medge undantag härifrån för grupp av fordon.

16 §[3]

Skattepliktigt fordon får ej brukas, om till betalning förfallen fordonsskatt ej erlagts *för det innevarande och det närmast föregående skatteåret.* Detta gäller ej i fråga om skatt som åvilar tidigare ägare av fodonet och som fastställts genom beslut om efterbeskattning enligt 24 §.

Skattepliktigt fordon får ej brukas, om till betalning förfallen fordonsskatt ej erlagts. Detta gäller ej i fråga om skatt som *avser tid före det närmast föregående skatteåret eller ej heller i fråga om skatt som* åvilar tidigare ägare av fordonet och som fastställts genom beslut om efterbeskattning enligt 24 §.

20 §[4]

Skattskyldig i fråga om kilometerskatt är, om ej annat följer av andra stycket, den som ägde fordonet vid ingången av den kalendermånad under vilken skatten skall betalas.

Skattskyldig i fråga om kilometerskatt är, om ej annat följer av andra stycket, den som ägde fordonet vid ingången av den kalendermånad under vilken skatten skall betalas *eller skulle ha betalats.*

I fråga om kilometerskatt som fastställes genom beslut enligt 24 eller 25 § är den skattskyldig som ägde fordonet under den tid skatten avser. I fråga om kilometerskatt för skatteperiod under vilken fordon avregi-

[3] Senaste lydelse 1974:869.

[4] Senaste lydelse 1974:869.

Nuvarande lydelse | *Föreslagen lydelse*

strerats eller eljest av annan anledning än avställning upphört att vara skattepliktigt är den skattskyldig som då ägde fordonet.

21 §[5]

Kilometerskattepliktigt fordon får ej brukas

1. om de föreskrifter i fråga om kilometerräknarapparatur, vilka meddelats i denna lag eller med stöd därav, ej iakttagits,

2. om föreskriven uppgift för beräkning av kilometerskatt ej lämnats,

3. om till betalning förfallen kilometerskatt ej erlagts *för det innevarande och det närmast föregående skatteåret.*

Vad som sägs i första stycket under 3 gäller ej i fråga om skatt som åvilar tidigare ägare av fordonet och som fastställts genom beslut om efterbeskattning enligt 24 eller 25 §.

3. om till betalning förfallen kilometerskatt ej erlagts.

Vad som sägs i första stycket under 3 gäller ej i fråga om skatt som *avser tid före det närmast föregående skatteåret och ej heller i fråga om skatt som* åvilar tidigare ägare av fordonet och som fastställts genom beslut om efterbeskattning enligt 24 eller 25 §.

30 §[6]

I den mån ej annat följer av denna lag äger 4, 9, 12–15, 22 och 49 §§ lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning motsvarande tillämpning i fråga om förfarandet enligt denna lag. Vad bestämmelserna innehåller om deklaration gäller i stället uppgift, som skall lämnas enligt särskilda föreskrifter och ligga till grund för påföring eller fastställelse av skatt.

Vad i uppbördslagen (1953:272) stadgas om indrivning, avkortning och avskrivning av skatt skall i tillämpliga delar gälla fordonsskatt och kilometerskatt. Vid återbetalning av skatt skall avräknas endast sådan till betalning förfallen fordonsskatt eller kilometerskatt som ej erlagts och restavgift som belöper på sådan skatt.

Införsel enligt införsellagen (1968:621) får äga rum vid indrivning av fordonsskatt, kilometerskatt och restavgift.

Vad i uppbördslagen (1953:272) stadgas om indrivning, avkortning och avskrivning av skatt skall i tillämpliga delar gälla fordonsskatt, kilometerskatt, *skattetillägg och förseningsavgift.* Vid återbetalning av skatt skall avräknas endast sådan till betalning förfallen fordonsskatt eller kilometerskatt som ej erlagts och restavgift som belöper på sådan skatt.

Införsel enligt införsellagen (1968:621) får äga rum vid indrivning av fordonsskatt, kilometerskatt, restavgift, *skattetillägg och förseningsavgift.*

[5] Senaste lydelse 1974:869.
[6] Senaste lydelse 1974:869.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	41 §[1]
För fordon som använts utom riket återbetalas fordonsskatt *och avräknas kilometerskatt enligt särskilda bestämmelser.*	*Har kilometerskattepliktig buss, lastbil eller släpvagn* använts utom riket återbetalas fordonsskatt *för varje dygn under vilket fordonet har använts utom riket med ett belopp som motsvarar tre procent av skatten för den månad under vilken användningen skett.* ***Har kilometerskattepliktig lastbil, buss eller släpvagn använts utom riket avräknas kilometerskatt som belöper på körsträckan i utlandet. Motsvarande gäller i fråga om kilometerskattepliktig personbil som använts utom riket i annat land än Norge.*** *Som förutsättning för återbetalning eller avräkning enligt första eller andra stycket gäller att meddelade föreskrifter i fråga om lämnande av uppgifter i samband med användning utom riket iakttagits.*

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 12 och 20 §§, den 1 juli 1975 och i övrigt den 1 juni 1976.

I samband med ikraftträdandet iakttages följande. Kungörelsen (1973:782) om nedsättning av fordonsskatt för lastbilar upphör att gälla vid utgången av juni 1975 utom i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden dessförinnan. Har fordon avställts efter den 15 juni 1975 och är det alltjämt avställt vid ingången av juli 1975 gäller de nya bestämmelserna i 12 § för sådant fordon.

---

[1] Senaste lydelse 1974:869.

Bilaga 1 till vägtrafikskattelagen (1973:601)[1]

Fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Motorcyklar			
1 Tvåhjulig motorcykel	0 – 75	45	–
utan sidvagn	76 –	60	0
2 Annan motorcykel	0 –	90	0
B Personbilar	0 – 900	165	0
	901 –	207	42
C Bussar			
1 Buss som är inrättad	0 – 1 600	165	0
för drift endast med	1 601 – 3 000	203	38
bensin eller gasol	3 001 –	711	14
2 Annan buss	0 – 1 600	165	0
	1 601 – 3 000	203	38
	3 001 – 7 000	721	24
	7 001 – 10 000	1 693	30
	10 001 – 30 000	2 783	46
	30 001 –	11 959	22
D Lastbilar			
1 Lastbil som är inrättad	0 – 1 600	165	0
för drift endast med	1 601 – 3 000	204	39
bensin eller gasol	3 001 –	726	15
2 Annan lastbil			
2.1 med anordning för påhängsvagn			
med två hjulaxlar	0 – 1 600	165	0
	1 601 – 3 000	204	39
	3 001 – 7 000	730	19
	7 001 – 10 000	1 505	34
	10 001 – 15 000	2 552	61
	15 001 – 20 000	5 618	77
	20 001 –	9 411	20
med tre eller flera hjulaxlar	0 – 1 600	165	0
	1 601 – 3 000	204	39
	3 001 – 8 000	733	22
	8 001 – 12 000	1 844	33
	12 001 – 18 000	3 182	51
	18 001 – 27 000	6 254	63
	27 001 –	11 881	20

[1] Senaste lydelse 1974:869.

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
2.2 utan anordning för påhängsvagn			
med två hjulaxlar	0 – 1 600	165	0
	1 601 – 3 000	204	39
	3 001 – 6 000	729	18
	6 001 – 10 000	1 282	31
	10 001 – 14 000	2 541	50
	14 001 – 17 000	4 579	88
	17 001 – 20 000	7 227	96
	20 001 –	10 037	26
med tre eller fyra hjulaxlar	0 – 1 600	165	0
	1 601 – 3 000	204	39
	3 001 – 6 000	728	17
	6 001 – 11 000	1 248	27
	11 001 – 15 000	2 616	45
	15 001 – 18 000	4 447	76
	18 001 – 27 000	6 725	74
	27 001 –	13 333	22
E Traktorer och motorredskap			
1 Trafiktraktor och registrerat motorredskap	0 – 1 300	300	0
	1 301 – 3 000	345	45
	3 001 – 7 000	1 140	75
	7 001 –	4 200	135
2 Traktor klass II	0 – 2 500	120	0
	2 501 –	180	0
F Släpvagnar			
1 Släpvagnar med skattevikt högst 3 000 kilogram			
påhängsvagn	0 – 1 000	180	0
	1 001 – 3 000	205	25
annan släpvagn	0 – 1 000	120	0
	1 001 – 3 000	137	17
2 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som drages uteslutande av bensin- eller gasoldrivet motorfordon[1]			
2.1 påhängsvagnar			
med en hjulaxel	3 001 –	693	13
med två eller flera hjulaxlar	3 001 – 13 000	690	10
	13 001 –	1 680	0

[1] Drages släpvagn även av kilometerskattepliktigt fordon utgår skatt enligt 3. Drages släpvagn även av trafiktraktor eller registrerat motorredskap utgår skatt enligt 4.

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
2.2 andra släpvagnar			
med en hjulaxel	3 001 –	469	9
med två hjulaxlar	3 001 – 13 000	467	7
	13 001 –	1 160	0
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 13 000	465	5
	13 001 –	960	0
3 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som drages av kilometerskattepliktigt fordon			
3.1 påhängsvagnar			
med en hjulaxel	3 001 – 4 500	400	11
	4 501 – 6 000	600	11
	6 001 – 8 000	850	13
	8 001 –	1 200	19
med två eller flera hjulaxlar	3 001 – 4 500	400	7
	4 501 – 6 000	550	7
	6 001 – 8 000	725	8
	8 001 – 10 000	950	13
	10 001 – 14 000	1 425	20
	14 001 – 18 000	2 500	23
	18 001 – 19 000	3 748	28
	19 001 – 23 000	4 000	0
	23 001 – 28 000	4 650	0
	28 001 –	5 300	0
3.2 andra släpvagnar			
med en hjulaxel	3 001 – 5 000	270	7
	5 001 – 8 000	485	8
	8 001 –	775	14
med två hjulaxlar	3 001 – 5 000	265	5
	5 001 – 8 000	435	6
	8 001 – 11 000	650	9
	11 001 – 14 000	1 100	13
	14 001 – 17 000	1 660	16
	17 001 –	2 300	19
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 5 000	250	5
	5 001 – 8 000	400	5
	8 001 – 11 000	600	5
	11 001 – 14 000	900	6
	14 001 – 17 000	1 275	9
	17 001 – 20 000	1 700	11
	20 001 – 25 000	2 225	13
	25 001 – 30 000	3 250	17
	30 001 – 32 000	4 451	21
	32 001 – 35 000	4 850	0
	35 001 – 40 000	5 200	0
	40 001 –	5 575	0

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
4 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som drages av trafiktraktor eller registrerat motorredskap[2]			
4.1 påhängsvagnar			
med en hjulaxel	3 001 – 4 500	843	23
	4 501 – 6 000	1 329	24
	6 001 – 8 000	1 866	31
	8 001 –	2 668	48
med två eller flera hjulaxlar	3 001 – 4 500	838	18
	4 501 – 6 000	1 209	19
	6 001 – 8 000	1 604	19
	8 001 – 10 000	2 142	37
	10 001 – 14 000	3 367	52
	14 001 – 18 000	6 041	66
	18 001 – 19 000	9 313	73
	19 001 – 23 000	9 995	25
	23 001 – 28 000	12 301	16
	28 001 –	14 431	16
4.2 andra släpvagnar			
med en hjulaxel	3 001 – 5 000	564	17
	5 001 – 8 000	1 034	17
	8 001 –	1 695	33
med två hjulaxlar	3 001 – 5 000	559	12
	5 001 – 8 000	929	12
	8 001 – 11 000	1 436	24
	11 001 – 14 000	2 543	36
	14 001 – 17 000	3 991	44
	17 001 –	5 680	53
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 5 000	557	10
	5 001 – 8 000	887	10
	8 001 – 11 000	1 327	15
	11 001 – 14 000	2 159	22
	14 001 – 17 000	3 188	31
	17 001 – 20 000	4 485	38
	20 001 – 25 000	5 993	46
	25 001 – 30 000	9 027	60
	30 001 – 32 000	12 749	62
	32 001 – 35 000	13 952	25
	35 001 – 40 000	15 423	16
	40 001 –	16 943	16

[2] Drages släpvagn även av kilometerskattepliktigt fordon utgår skatt enligt 3.

Bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1973:601)[1]
Kilometerskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0 – 900	33,5	0
	901 –	36,5	3,0
2 Buss och lastbil	0 – 1 600	37,9	0
	1 601 –	38,3	0,4
3 Släpvagnar med skattevikt över 3 000 kilogram, som drages av kilometerskattepliktigt fordon			
med en hjulaxel	3 001 – 8 000	35,7	0,1
	8 001 –	40,7	0,3
med två hjulaxlar	3 001 – 8 000	34,8	0
	8 001 – 11 000	35,0	0,2
	11 001 – 14 000	47,0	0,3
	14 001 – 17 000	60,5	0,3
	17 001 –	72,2	0,3
med tre eller flera hjulaxlar	3 001 – 8 000	33,2	0
	8 001 – 11 000	33,3	0,1
	11 001 – 14 000	40,3	0,2
	14 001 – 17 000	50,4	0,2
	17 001 – 20 000	59,1	0,2
	20 001 – 25 000	69,0	0,2
	25 001 – 30 000	84,6	0,2
	30 001 – 35 000	100,5	0,2
	35 001 – 40 000	113,3	0,2
	40 001 –	126,4	0,2

[1] Senaste lydelse 1974:849.

2 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt

dels att i 4 § ordet "förordning" skall bytas ut mot lag,

dels att rubriken till förordningen, 2 och 3 §§ samt bilagan till förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om särskild vägtrafikskatt

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[1]	
Särskild fordonsskatt utgår för trafiktraktor och motorredskap, som inrättats för brännoljedrift, samt för släpvagn över tre tons skattevikt, som drages *av fordon som är kilometerskattepliktigt enligt vägtrafikskattelagen (1973:601) eller* enbart av traktor eller motorredskap, om fordonet är fordonsskattepliktigt enligt *nämnda lag.*	Särskild fordonsskatt utgår för trafiktraktor och motorredskap, som inrättats för brännoljedrift, samt för släpvagn över tre tons skattevikt, som drages enbart av traktor eller motorredskap, om fordonet är fordonsskattepliktigt enligt *vägtrafikskattelagen (1973:601).*
3 §[2]	
Särskild kilometerskatt utgår för motorfordon, som är inrättat för brännoljedrift och *som* är kilometerskattepliktigt enligt vägtrafikskattelagen (1973:601).	Särskild kilometerskatt utgår för motorfordon, som är inrättat för brännoljedrift och *för släpvagn, allt under förutsättning att fordonet* är kilometerskattepliktigt enligt vägtrafikskattelagen (1973:601).

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållande som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt skall hänvisningen från ikraftträdandet av denna lag i stället avse lagen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt.

---

[1] Senaste lydelse 1974:869 (övergångsbest.).

[2] Senaste lydelse 1974:869 (övergångsbest.).

Bilaga till lagen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt

Särskild fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor för helt skatteår	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Trafiktraktor och registrerat motorredskap	0 – 1 300	40	0
	1 301 – 3 000	46	6
	3 001 – 7 000	152	10
	7 001 –	560	18
B Släpvagnar			
1 Påhängsvagn	3 001 – 4 500	16	1
	4 501 – 8 000	32	2
	8 001 – 10 000	104	4
	10 001 – 14 000	186	6
	14 001 – 18 000	428	8
	18 001 – 23 000	750	10
	23 001 – 28 000	1 247	7
	28 001 –	1 597	7
2 Annan släpvagn	3 001 – 5 000	15	0
	5 001 – 8 000	21	1
	8 001 – 11 000	53	3
	11 001 – 14 000	144	4
	14 001 – 17 000	265	5
	17 001 – 20 000	417	7
	20 001 – 25 000	629	9
	25 001 – 30 000	1 080	10
	30 001 – 35 000	1 580	10
	35 001 – 40 000	2 077	7
	40 001 –	2 427	7

Särskild kilometerskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0 – 900	8,1	0
	901 –	8,4	0,3
2 Buss och lastbil	0 – 1 600	15,9	0
	1 601 –	16,1	0,2
3 Släpvagn	3 001 – 8 000	2,00	0
	8 001 –	2,20	0,08

3 Förslag till

Lag om nedsättning av fordonsskatt på traktorer och släpvagnar m. m.

Härigenom föreskrives följande.

1 § Beteckning som användes i denna lag har samma betydelse som i vägtrafikskattelagen (1973:601).

2 § Länsstyrelse prövar fråga om nedsättning av eller befrielse från fordonsskatt enligt vägtrafikskattelagen (1973:601) eller särskild fordonsskatt enligt lagen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt för traktor, motorredskap och släpvagn till traktor eller motorredskap. Länsstyrelse prövar också fråga om medgivande att traktor, som enligt 11 § vägtrafikskattelagen skall höra till klass I, hänföres till klass II.

Traktorer och motorredskap

3 § I fråga om traktor som tillhör klass I enligt vägtrafikskattelagen (1973:601) och motorredskap nedsättes fordonsskatten och den särskilda fordonsskatten för det senaste skatteåret till hälften av det belopp som annars skulle utgått, om det visas att fordonet under nämnda år använts för transport på allmän väg sammanlagt högst 300 mil. Skatten för fordonet får dock ej nedsättas till lägre belopp än som skulle ha utgått för traktor av motsvarande skattevikt i klass II. Har fordonet innehafts under endast en del av det senaste skatteåret, sker nedsättning i samma mån av den på innehavstiden belöpande skatten, om fordonets användning för transport på allmän väg under denna tid omräknad till helt skatteår avsett en vägsträcka av högst 300 mil. Nedsättning får dock ej ske med belopp som understiger tio kronor.

4 § Användes registrerad traktor som tillhör ambulerande tivolirörelse eller annan liknande verksamhet på allmän väg huvudsakligen för att transportera släpvagnar som tillhör verksamheten mellan järnvägsstation eller hamn och uppställningsplats eller motsvarande och sker annan transport av släpvagnarna normalt med annat transportmedel, hänföres traktorn till klass II enligt vägtrafikskattelagen (1973:601). Motsvarande gäller i fråga om registrerad traktor som användes för enstaka, korta transporter på allmän väg, om traktorns användning i övrigt är begränsad till transporter inom järnvägs- eller fabriksområde eller liknande avgränsat område.

Medgivande enligt första stycket får avse det senaste eller det nästkommande skatteåret.

5 § Länsstyrelse prövar ej fråga om nedsättning av eller befrielse från fordonsskatt för traktor som tillhör klass II enligt vägtrafikskattelagen (1973:601).

Släpvagnar

6 § Om det visas att registrerad släpvagn till traktor eller motorredskap under det senaste skatteåret använts för transport på allmän väg sammanlagt högst 3 000 mil, nedsättes skatten för släpvagnen enligt vägtrafikskattelagen (1973:601) och lagen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt för det år användningen avser på sätt framgår av följande tabell.

Vägsträcka, mil för år	Nedsättning sker till
Ej över 300	25 % av skatten för år, dock lägst 90 kr.
Över 300 men ej över 3 000	50 % av skatten för år, dock lägst 120 kr.

Har fordonsskatt eller särskild fordonsskatt återbetalats i annan ordning, skall vid beräkning av skattenedsättning enligt denna lag skatten för år minskas med vad som sålunda redan återbetalats.

Har släpvagn innehafts under endast en del av det senaste skatteåret sker nedsättning i samma mån av den på innehavstiden belöpande skatten, om släpvagnens användning på allmän väg under denna tid omräknad till helt skatteår avsett en vägsträcka av högst 3 000 mil. Nedsättning får dock ej ske med belopp som understiger tio kronor.

Gemensamma bestämmelser

7 § Fråga som avses i 2 § prövas efter ansökan av den som varit eller kan antagas vara registrerad ägare till fordonet under den tid ansökan avser.

8 § Ansökan göres skriftligen hos länsstyrelsen i det län där fordonets ägare har sin adress enligt bilregistret vid utgången av den tid ansökan avser eller, om ansökningen avser kommande skatteår, när ansökan göres. Ansökningshandlingen skall ha kommit in till länsstyrelsen inom tre månader efter utgången av det skatteår ansökningen avser, eller, om ansökningen avser kommande skatteår, senast två månader före det skatteår ansökan avser. Har ansökan ej kommit in inom rätt tid, upptages den ej till prövning.

Ansökningshandlingen skall innehålla uppgift om ägarens fullständiga namn och adress samt registreringsnummer för det fordon ansökningen avser. Vid ansökan i fråga som avses i 3 eller 6 § inges körjournal eller annan liknande handling varav skall framgå det antal dagar som fordonet använts för transport på allmän väg under den tid ansökningen avser och den vägsträcka som därvid tillryggalagts.

Innehar sökanden minst tio på honom registrerade släpvagnar, kan

länsstyrelsen medge att uppgifter i körjournal eller liknande handling som grundas på tillförlitlig väglängdmätare eller på särskild statistik över fordonets transporter på allmän väg hänför sig till vecka eller, när särskilda skäl föreligger, till kalendermånad.

9 § Talan mot länsstyrelses beslut enligt denna lag föres hos kammarrätt genom besvär.

10 § Har oriktig uppgift som sökanden lämnat lett till nedsättning eller återbetalning av skatt med för högt belopp, är han skyldig att gottgöra statsverket vad som härigenom undandragits eller återbetala vad han oriktigt erhållit.

I fråga om åtgärd för uttagande av undandragen eller oriktigt erhållen skatt enligt första stycket gäller bestämmelserna i vägtrafikskattelagen (1973:601) om efterbeskattning i tillämpliga delar.

11 § Den som i ansökningsärende uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift ägnad att leda till nedsättning eller återbetalning av skatt med för högt belopp dömes till böter eller fängelse i högst sex månader, om ej gärningen är belagd med straff i skattebrottslagen (1971:69).

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1976 då kungörelsen (1973:783) om nedsättning av fordonsskatt på traktorer och släpvagnar m. m. skall upphöra att gälla.

I samband med ikraftträdandet iakttages följande.

1. Bestämmelserna i den upphävda kungörelsen gäller fortfarande i fråga om släpvagn till lastbil såvitt gäller tid före utgången av maj månad 1976. Därvid skall tiden mellan utgången av det skatteår som gått till ända närmast före utgången av maj månad 1976 och sistnämnda tidpunkt anses som ett skatteår.

2. Ansökan om nedsättning av fordonsskatt för tid som avses i 1 skall göras senast den 30 september 1976. Bestämmelserna i 6 § tredje stycket kungörelsen äger motsvarande tillämpning för tid som nu sagts.

4 Förslag till

Lag om indrivning av avgift för kilometerräknare m. m.

Härigenom föreskrives att 30 § andra stycket vägtrafikskattelagen (1973:601) skall äga tillämpning i fråga om avgift som icke har erlagts enligt kungörelsen (1973:785) om inbetalning av avgift för kilometerräknare m. m.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde 1975-03-06

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Löfberg, Lidbom, Sigurdsen, Gustafsson, Zachrisson, Hjelm-Wallén.

Föredragande: statsrådet Sträng.

Proposition om kilometerskatt för vissa släpvagnar, m. m.

Inledning

Vägtrafikbeskattningen i Sverige har undergått stora förändringar under de senaste åren. En väsentlig reform har varit övergången från brännoljeskatt till kilometerskatt för sådana lastbilar, bussar och personbilar som drivs med annat drivmedel än bensin eller gasol, dvs. i praktiken för brännoljedrivna fordon av angivna slag. Principbeslut om övergång till kilometerskatt fattades av 1971 års höstriksdag (prop. 1971:153, SkU 1971:67, rskr 1971:339). Arbetet med att förbereda övergången till kilometerskatt anförtroddes en särskild nämnd, kilometerskattenämnden (KSN).

Vid beskattningen skulle särskilda, stämplande kilometerräknare användas. I prop. 1972:115 föreslogs, att Kungl. Maj:t skulle bemyndigas att utfärda föreskrifter om inmontering av kilometerräknare. Vidare föreslogs att kostnaderna för räknarna skulle tas ut direkt av de berörda fordonsägarna. Förslagen antogs av riksdagen (SkU 1972:59, rskr 1972:273). I enlighet med beslutet utfärdades kilometerskattekungörelsen (1972:591) med bestämmelser bl. a. om skyldighet för fordonsägarna att låta inmontera och besiktiga kilometerräknarapparatur och om leverans av kilometerräknare genom statens försorg.

I prop. 1973:94 togs frågan om den närmare utformningen av kilometerskatten upp. De förslag som därvid lades fram antogs av riksdagen (SkU 1973:41, rskr 1973:254). I enlighet härmed har utfärdats dels vägtrafikskattelagen (1973:601), VSL, och förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt, dels ett flertal kungörelser. Bland kungörelserna kan nämnas kungörelsen (1973:777) om återbetalning och avräkning av vägtrafikskatt m. m. för fordon som använts utom riket, kungörelsen (1973:783) om nedsättning av fordonsskatt på traktorer och släpvagnar m. m. och kungörelsen (1973:785) om inbetalning av avgift för kilometerräknare m. m. Det praktiska och ad-

ministrativa förfarandet liksom uppbördsförfarandet regleras i vägtrafikskattekungörelsen (1973:776).

I prop. 1974:164 föreslogs, att kilometerskatt skulle införas den 1 juni 1976 för släpvagnar som dras av brännoljedrivna motorfordon och har en totalvikt över 3 ton. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen (SkU 1974:59, rskr 1974:385).

I prop. 1974:164 redovisades det avtal som träffats mellan KSN och AB Samefa om tillverkning och leverans av kilometerräknare till släpvagnar. I detta hänseende får jag hänvisa till nämnda proposition (s. 30). Därefter har KSN den 12 november 1974 träffat ett avtal med AB Samefa om distribution av kilometerräknare till släpvagnar. Bolaget åtar sig enligt avtalet att distribuera kilometerräknarapparatur till släpvagnar som dras av kilometerskattepliktiga fordon och har en totalvikt över 3 ton. Distributionen skall omfatta släpvagnar som den 1 juni 1975 är registrerade och inte avställda. Apparaturen består av stämplande kilometerräknare för navmontering, fästanordning med tillhörande skruvförband och erforderliga tätningsdetaljer, skyddsanordning för räknaren samt material för plombering av utrustningen.

KSN svarar för att AB Samefa genom bilregisternämnden får uppgifter om de släpvagnar som skall omfattas av distributionen. Distributionen skall ske så att ca 1/5 av det totala behovet av utrustningssatser distribueras varje månad under perioden augusti–december 1975. Om möjligt skall distributionen under augusti omfatta fordon med registreringsnummer som slutar på 1 eller 2, distributionen under september fordon med slutsiffra 3 eller 4 etc.

Distributionskostnaden för varje utrustningssats anges i avtalet till 59 kronor exkl. mervärdeskatt. Denna kostnad är inte indexreglerad.

Distributionsavtalet har godkänts av Kungl. Maj:t den 15 november 1974.

I en till finansdepartementet inkommen skrivelse har Motorbranschens riksförbund anhållit om kortare beskattningstid för tyngre fordon. Över skrivelsen har efter remiss yttranden avgivits av riksskatteverket, bilregisternämnden, länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Jämtlands och Norrbottens län samt av Svenska Busstrafikförbundet och Svenska Åkeriförbundet. Länsstyrelsen i Malmöhus län har bifogat yttrande av Malmöhus läns åkeriförening. Länsstyrelsen i Hallands län har bifogat yttranden av Hallands Åkeriförening, Hallands läns taxiförbund, Södra Sveriges grävmaskinsförbund och Västra Sveriges busstrafikförening. Länsstyrelsen i Norrbottens län har bifogat yttrande av Norrbottens åkeriförening.

Gällande vägtrafikbeskattning m. m.

Nuvarande vägtrafikbeskattning är i väsentliga delar utformad som en kombination av en fast och en rörlig – körlängdsberoende – skatt. Den fasta skatten, fordonsskatten, utgår med visst belopp för helt skatteår eller,

i fråga om tyngre fordon, för var och en av fyra skatteperioder under ett skatteår. Den körlängdsberoende skatten utgår i fråga om lastbilar, bussar och personbilar, som drivs med annat drivmedel än bensin eller gasol, i form av kilometerskatt och för bensin- eller gasoldrivna fordon i form av skatt på bensin eller gasol. Kilometerskatten utgör en ersättning för tidigare utgående beskattning av brännolja. Skattepliktiga fordon, vars användning orsakar förbrukning av brännolja och som inte är kilometerskattepliktiga beläggs i stället med särskild fordonsskatt enligt förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt. Detta gäller trafiktraktorer, registrerade motorredskap och släpvagnar över tre tons totalvikt, som dras av kilometerskattepliktigt fordon eller av traktor eller motorredskap. Att släpvagnarna belastas med särskild fordonsskatt hänger samman med att deras användning orsakar ökad bränsleförbrukning hos dragfordonet utan att denna förbrukning, sedan skatten på brännolja tagits bort, beskattas. Av samma skäl, höjdes fordonsskatten enligt VSL på dessa släpvagnar den 1 januari 1974.

Vidare göres skillnad mellan skatt som är avsedd att täcka kostnader för väg- och vägtrafikväsendet och andra skatter. Till de förra räknas vägtrafikskatt enligt VSL, bensinskatt enligt förordningen (1961:372) om bensinskatt och gasolskatt enligt förordningen (1964:352) om gasolskatt. Till de senare räknas skatt enligt förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt och skatt på bensin, brännolja och gasol enligt förordningen (1957:262) om allmän energiskatt.

Beträffande vägtrafikbeskattningens utformning i övrigt torde jag i detta sammanhang kunna hänvisa till prop. 1973:94 med förslag till den nu gällande lagstiftningen på området.

Kilometerskatt för släpvagnar

Enligt 1974 års principbeslut skall kilometerskatt införas den 1 juni 1976 för vissa släpvagnar i enlighet med vad jag tidigare angivit. Övergången bör enligt min mening ses som en teknisk omläggning av beskattningen. Detta innebär att kilometerskattens nivå bör avvägas så att skattebelastningen för hela det berörda fordonsbeståndet och för olika grupper av fordon blir så långt möjligt oförändrad i förhållande till nuvarande beskattning. För det enskilda fordonet däremot kan förändringar av skattebelastningen uppkomma eftersom kilometerskatten i motsats till den årliga fordonsskatten står i direkt relation till körsträckorna. Jag förordar att den nu berörda principen för omläggningen tillämpas.

När det gäller de kilometerskattepliktiga motorfordonen har fordonsskatten behållits på i princip samma nivå som före kilometerskattens införande. Kilometerskatten har ersatt endast den specialdestinerade brännoljeskatten och den ej specialdestinerade särskilda motorbränsleskatten på brännolja. Bilskatteutredningens förslag i slutbetänkandet (SOU 1972:42) Vägtrafikbeskattningen innebar bl. a. att fordonsskatten skulle helt ersättas med kilo-

meterskatt den 1 januari 1975. Jag uttalade i prop. 1973:94 (s. 73) att jag, i likhet med vissa remissinstanser, fann det vara för tidigt att då ta ställning till beskattningens utformning på längre sikt. Frågan borde skjutas på framtiden och man borde avvakta erfarenheterna från den begränsade kilometerskatten från den 1 januari 1974.

Kilometerskatt har nu tagits ut i mer än ett år. Erfarenheterna hittills är huvudsakligen goda. Jag anser likväl att ytterligare erfarenheter bör avvaktas. I likhet med vad jag anförde i prop. 1973:94 torde det vara lämpligt att en bedömning av frågan görs i samband med att den fjärde etappen i 1970 års vägtrafikskattereform, som enligt planerna skall genomföras den 1 januari 1977, behandlas.

Mot den bakgrund som nu behandlats tar jag upp frågan om kilometerskattens omfattning när det gäller släpvagnarna. Enligt min mening står det klart att den särskilda fordonsskatten på de berörda släpvagnarna bör ersättas av inte specialdestinerad kilometerskatt. För att uppnå samma effekt som för de kilometerskattepliktiga motorfordonen skall därutöver den del av den årliga fordonsskatten som motsvarar höjningen den 1 januari 1974 på grund av slopandet av brännoljeskatten omvandlas till kilometerskatt.

För släpvagnarnas del gäller dock i viss mån andra förhållanden än för motorfordonen. Släpvagnar kan inte användas utan dragfordon. Till ett dragfordon kan höra två eller flera släpvägnar, som används omväxlande. Enligt kungörelsen (1973:783) om nedsättning av fordonsskatt på traktorer och släpvagnar m. m. medges nedsättning för sådan släpvagn till lastbil som under ett skatteår används för transport på allmän väg sammanlagt högst 3 000 mil. I den mån övergång sker till kilometerskatt för de bildragna släpvagnarna minskar behovet av särskild nedsättning.

De nu angivna skälen talar enligt min mening för en längre gående övergång till kilometerskatt för släpvagnar än för bilar, även om jag anser att övergång fullt ut till kilometerskatt bör prövas i ett sammanhang för samtliga kilometerskattepliktiga fordon.

Bestämmelserna om nedsättning av fordonsskatt på släpvagnar till lastbilar innebär att fordonsskatten, varmed avses även särskild fordonsskatt, kan sättas ned till lägst 47 % av annars utgående skatt. Denna nedsättningsgrad gäller dock endast de allra tyngsta släpvagnarna och endast om den årliga körsträckan utgör högst 1 500 mil. För de lättaste fordonen med årlig körsträcka mellan 1 501 och 3 000 mil nedsättes fordonsskatten med endast 14 %.

Jag föreslår med hänsyn till vad jag nu anfört att kilometerskatten för släpvagnar skall ersätta inte endast den del av fordonsskatten som motsvarar höjningen den 1 januari 1974 på grund av brännoljeskattens slopande utan också hälften av den återstående fordonsskatten. I kombination med slopandet av nedsättningsmöjligheten kan detta visserligen i något fall leda till en skattehöjning för främst de tyngsta fordonen när körsträckan är högst 1 500 mil för år. Antalet sådana fordon torde dock vara lågt. Å andra sidan

uppkommer en skattesänkning för de lättaste fordonen, för vilka nedsättningen nu är av begränsad omfattning. Jag anser dock att dessa effekter bör godtas med hänsyn till de praktiska fördelar som följer av ändringen.

Det kan diskuteras om möjligheten till nedsättning bör finnas även i fortsättningen för andra lastbilsdragna släpvagnar än kilometerskattepliktiga sådana. F. n. medges nedsättning om skattevikten överstiger 5 ton för påhängsvagnar och 11 ton för andra släpvagnar. Antalet lastbilsdragna icke kilometerskattepliktiga släpvagnar med högre vikt än nu nämnts är mycket litet. Enligt uppgifter som jag inhämtat utgör antalet sådana släpvagnar endast några tiotal. Jag anser därför att nedsättningen för lastbilsdragna släpvagnar bör slopas helt. Kungörelsen bör därvid göras om till lag. Författningsförslag i enlighet härmed har upprättats inom finansdepartementet.

I likhet med vad som gäller i fråga om motorfordon bör kilometerskatt inte utgå när släpvagn används utom riket. Även återbetalning av fordonsskatt bör göras i sådana fall. Enligt nuvarande bestämmelser i kungörelsen (1973:777) om återbetalning och avräkning av vägtrafikskatt m. m. för fordon som använts utom riket medges återbetalning av fordonsskatt endast om släpvagnens skattevikt överstiger 11 ton. Av praktiska skäl bör återbetalningsrätten i fortsättningen avse alla kilometerskattepliktiga släpvagnar, vilket innebär att viktgränsen kommer att utgöra 3 ton.

De grundläggande bestämmelserna om återbetalning eller avräkning av vägtrafikskatt bör föras över från kungörelsen (1973:777) till 41 § VSL medan det praktiska förfarandet m. m. fortfarande bör regleras i kungörelsen.

Slopandet av skattenedsättningen i enlighet med vad jag nu förordat skall beslutas av riksdagen. I det sammanhanget bör av samma skäl kungörelsen göras om till lag och i sin helhet beslutas av riksdagen.

Övergången till kilometerskatt föranleder ändringar i VSL och i förordningen om särskild vägtrafikskatt. I detta sammanhang vill jag också ta upp en annan fråga. I 14 § första stycket vägtrafikskattelagen infördes (prop. 1974:164, SkU 1974:59, rskr 1974:385, SFS 1974:869) ett tillägg väsentligen i förtydligande syfte. Tillägget innebär att som skattskyldig skall anses även den som ägde ett fordon vid ingången av uppbördsmånad under vilken skatten skulle ha betalats. Motsvarande tillägg bör göras i 20 § första stycket. Vidare bör formella ändringar göras i förordningen om särskild vägtrafikskatt med hänsyn till den nya regeringsformen.

Författningsförslag i enlighet med vad jag nu anfört har upprättats inom finansdepartementet.

Införandet av kilometerskatt för släpvagnar kräver som jag tidigare har nämnt att släpvagnarna förses med kilometerräknare och därtill hörande utrustning. Den i det föregående nämnda apparaturen har konstruerats särskilt med tanke på släpvagnarna. Räknaren drivs genom en pendelkonstruktion och inte genom förmedling av vajer. Härigenom vinns åtskilliga fördelar, bl. a. åstadkoms ett enklare och i viss mån säkrare funktionssätt jämfört med de nuvarande i marknaden förekommande räknartyperna, där

inte sällan besvärliga vajerdragningar förekommer. Den nya räknarkonstruktionen, som är avsedd för navmontering, är också enligt vad jag inhämtat i stor utsträckning användbar för tyngre motorfordon såsom lastbilar och bussar.

En ovillkorlig förutsättning för att reformen skall kunna träda i kraft den 1 juni 1976 i enlighet med principbeslutet är att fordonsägarna dessförinnan fått tillgång till räknare och utrustning till denna och att de fått tillfälle att låta montera och besiktiga räknarapparaturen.

Räknare till motorfordonen distribuerades genom statens försorg direkt till fordonsägarna med skyldighet för dem att senare utge ersättning härför. Detta system för distributionen gav, som jag anförde i prop. 1974:164, ett tillfredsställande resultat och ett i princip likadant system skall enligt riksdagens beslut användas i fråga om de räknare som nu är aktuella.

Av praktiska skäl bör distributionen påbörjas redan under andra halvåret 1975 och jag anser att den distributionstakt som bestämts i avtalet mellan KSN och AB Samefa bör tillämpas.

Detta innebär bl. a. att distributionen skall omfatta sådana släpvagnar av berört slag som den 1 juni 1975 är registrerade och inte avställda. Enligt principbeslutet av höstriksdagen 1974 skall fordonsägarna, i likhet med vad som gällde i fråga om räknarna till motorfordonen, vara skyldiga att utge ersättning för de distribuerade räknarna. Slutligen bör det finnas möjlighet för den som tagit emot en räknare att lämna tillbaka den och få ersättning för räknaren om hans fordon upphört att vara kilometerskattepliktigt av annan anledning än avställning inom viss tid efter övergången till kilometerskatt. Har räknaren varit inmonterad bör ersättning utgå för inmonterings- och urmonteringsarbetet. Vidare bör särskilt anges att ersättning utgår även för den avgift som erlägges för besiktningen av apparaturen.

Bestämmelser i berörda hänseenden torde kunna meddelas av regeringen. Därvid bör följande beaktas.

I VSL finns bestämmelser om skyldighet för fordonsägare att förse fordon med kilometerräknare. Påföljden av underlåtenhet i detta avseende är att fordonet inte får brukas. Genom de ändringar som nu föreslås i VSL blir dessa bestämmelser tillämpliga också på kilometerskattepliktiga släpvagnar från den dag då kilometerskatteplikten inträder, dvs. fr. o. m. den 1 juni 1976. Vid införandet av kilometerskatt för motorfordon visade det sig att ett förhållandevis stort antal fordonsägare väntade till i slutet av år 1973 med att låta montera och besiktiga räknarapparaturen. Detta skulle i och för sig motivera att en skyldighet införs att låta montera och besiktiga räknarapparatur på släpvagnar på bestämda tider.

Det bör dock i det sammanhanget beaktas att svårigheterna när det gällde motorfordonen främst gällde personbilar och att det var fråga om ett mångdubbelt större antal fordon än nu. Antalet kilometerskattepliktiga släpvagnar kan beräknas till ca 30 000. Jag anser därför att någon särskilt reglerad skyldighet att före den 1 juni 1976 låta montera och besiktiga kilometer-

räknarapparatur på släpvagnar inte behövs. Denna lösning ger också de största möjligheterna att inställa släpvagnar för besiktning samtidigt med dragfordonet, eftersom släpvagnar i motsats till motorfordon skall besiktigas en gång varje kalenderår.

Av 17 § VSL följer att det blir förbjudet att använda kilometerskattepliktig släpvagn efter utgången av maj 1976 om den inte försetts med kilometerräknarapparatur som har godkänts vid besiktning.

Liksom i fråga om andra räknare ankommer det på KSN att typgodkänna nu aktuella räknare och viss annan utrustning samt meddela föreskrifter om montering m. m.

Fordonsägare, som erhåller kilometerräknarapparatur genom statens försorg bör, som nämnts förut, vara skyldig att utge ersättning härför. I avtalet mellan KSN och AB Samefa om tillverkning och leverans av navräknare till släpvagnar har följande priser avtalats:

räknaren	250 kronor
fästanordning	105 "
skyddsanordning av vanlig typ	15 "
	370 kronor

Efter avtalets godkännande har priset på räknaren för statens vidkommande minskats med 15 kronor.

I vissa fall tillkommer en särskild skyddsanordning, som kan behöva specialtillverkas för enskilt fordon. Kostnaden härför skall i fråga om fordon, som omfattas av den statliga distributionen, stanna på statsverket enligt beslut av 1974 års höstriksdag (prop. 1974:94, SkU 1974:59, rskr 1974:385). Detsamma bör gälla andra släpvagnar som har registrerats första gången före den 1 juni 1976. Släpvagnar som registreras första gången vid en senare tidpunkt bör ha förberetts för montering av kilometerräknare eller vara försedda med sådan räknare. Det bör särskilt anges i författningen att sådan skyddsanordning tillhandahålls genom statsverkets försorg.

Till de angivna priserna kommer dels mervärdeskatt, dels en distributionskostnad om 59 kronor för varje räknare. Vidare är kostnaden för räknare m. m. i viss utsträckning indexreglerad. Den totala kostnaden för räknaren med kringutrustning inkl. distribution utgör f. n. 414 kronor exkl. mervärdeskatt.

Till det angivna beloppet 414 kronor skall läggas det belopp som beror på indexregleringen av priset på räknaren m. m. Detta belopp kan inte nu beräknas med full säkerhet. Jag föreslår därför att räknaravgiften får bestämmas av regeringen. Samma avgift bör tas ut för alla räknare oberoende av leveranstidpunkt.

När det gäller mervärdeskatten bör enligt min mening beaktas att det torde vara endast enstaka släpvagnar av nu aktuellt slag som inte används i verksamhet som medför skattskyldighet till mervärdeskatt. Fordonsägarna skulle ha rätt till avdrag för ingående mervärdeskatt om sådan debiterades på räknarkostnaden m. m. Det är därför motiverat att avgiften inte skall

innefatta mervärdeskatt, som alltså stannar på statsverket.

Distributionen av räknare kommer att påbörjas i augusti 1975 och vara avslutad vid årsskiftet 1975/76. Avgift för de räknare som distribuerades till motorfordonen uppbars i anslutning till den första uppbörden av fordonsskatt som gjordes under år 1974. I många fall innebar detta att avgiften erlades långt efter det att räknarutrustningen hade distribuerats. Denna omständighet innebar vissa praktiska nackdelar bl. a. i de fall fordonen bytt ägare under mellantiden. Det bör enligt min mening ge ett bättre resultat om avgiften uppbärs i förhållandevis nära anslutning till distributionen. Jag förordar därför att avgiften skall erläggas senast inom tre månader efter utgången av den månad under vilken räknarutrustningen distribueras. Avgiften bör erläggas av den som är antecknad som ägare till fordonet vid ingången av den månad under vilken avgiften förfaller till betalning.

Med hänsyn till att släpvagnar, som blir kilometerskattepliktiga den 1 juni 1976, dessförinnan måste förses med räknarutrustning kan det förekomma att vissa sådana fordon den 1 juni 1976 inte är kilometerskattepliktiga eller att de inom viss tid därefter upphör att vara kilometerskattepliktiga. Har räknarapparaturen distribuerats genom statens försorg skall, såsom framgår av riksdagens förut angivna principbeslut hösten 1974, ersättning utgå för apparaturkostnaderna m. m. Jag föreslår att så skall kunna ske om kilometerskatteplikten upphör före utgången av år 1976. Ersättning bör utgå till den som ägde fordonet då skatteplikten upphörde. Endast i de fall skatteplikten upphört mer permanent bör ersättning utgå. Har skatteplikten upphört på grund av avställning bör därför ingen ersättning utgå.

Som en förutsättning för att ersättning skall utgå bör i princip gälla att räknaren med tillhörande fästanordning skall ha insänts till AB Samefa.

Ersättning bör utgå med belopp som svarar mot kostnaderna för räknare med kringutrustning, in- och urmontering av räknarapparaturen, avgift för obligatorisk besiktning av apparaturen och kostnader för insändandet till AB Samefa.

Vidare bör föreskrivas skyldighet för fordonsägare att återbetala ersättning som utgått under felaktiga förutsättningar och straff för den som lämnar felaktiga uppgifter i ersättningsärende.

Jag vill ta upp ytterligare en fråga i detta sammanhang. Enligt 4 § kungörelsen (1973:788) om nedsättning av eller befrielse från vägtrafikskatt i vissa fall får riksskatteverket medge att kilometerskatt inte skall erläggas för fordon som inte kunnat förses med kilometerräknare och som på grund därav inte skulle få användas. Medges sådan befrielse skall förhöjd fordonsskatt tas ut i stället om fordonet skall få användas. Bestämmelsen, som är motiverad av att vissa fordon har sådan konstruktion att de svårligen kan förses med kilometerräknare, bör kunna tillämpas även på släpvagnar.

Det kan tänkas att nytillverkade fordon får en konstruktion som gör det svårt att montera en kilometerräknare. Detta bör i princip inte godtas. For-

donen skall ha en sådan konstruktion att kilometerräknare kan monteras och användas. Under en övergångstid och i avvaktan på att produktionen har hunnit ställas om i detta avseende bör dock fordon av aktuellt slag kunna undantas från räknarplikten. Bestämmelser av denna innebörd bör tas in i kungörelsen (1973:788) om nedsättning av eller befrielse från vägtrafikskatt i vissa fall.

Jag har tidigare nämnt att kilometerskatten varit i bruk drygt ett år och att erfarenheterna av den nya beskattningsformen är i huvudsak goda. För att man skall få en uppfattning om hur reformen fungerar från teknisk synpunkt har en fortlöpande uppföljning av kilometerräknarens funktion skett genom KSN:s försorg. Uppföljningen har emellertid varit begränsad till en undersökning av apparatur som har återlämnats till tillverkare eller distributör och för vilken garantiåtagande har gällt.

De sålunda gjorda uppföljningarna har föranlett vissa mindre konstruktionsändringar. Samtidigt har åtgärder vidtagits som minskat möjligheterna till otillåtna manipulationer med apparaturen. För att på något längre sikt möjliggöra en uppföljning bör emellertid den undersökande myndigheten, oberoende av om garanti gäller för apparaturen i fråga, kunna göra kontinuerliga undersökningar av apparatur som är eller varit i användning. Det bör sålunda finnas möjligheter att stickprovsvis göra undersökningar av räknare, vajrar osv. Undersökning bör t. ex. kunna göras av räknare och annan utrustning som har tagits bort från fordon för reparation eller i samband med utbyte. Vidare bör det vara möjligt att undersöka även räknarapparatur som är monterad i fordon. När så behövs bör fordonsägaren utan kostnad tillhandahållas en utbytesräknare och annan nödvändig utrustning genom statsverkets försorg. Bestämmelser av denna innebörd kan meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer med stöd av det bemyndigande som finns i 17 § andra stycket VSL.

Införandet av kilometerskatt för släpvagnar medför, som nämnts förut, för de berörda fordonen att fordonsskatten bör sänkas och att den särskilda fordonsskatten bör slopas. Det nuvarande uppbördssystemet för fordonsskatt innebär att skatten betalas i förskott antingen för helt skatteår eller, om skatten för ett år utgör mer än 1 500 kronor, för skatteperiod, som i princip omfattar tre kalendermånader. Skatteår resp. skatteperioder för ett fordon bestäms med ledning av den sista siffran i fordonets registreringsnummer. Uppbördssystemet innebär att skatt för flertalet fordon skall vara betald före den 1 juni 1976 för tid därefter. I princip bör därför all debitering av fordonsskatt ske med beaktande av de nya skattesatserna i den mån den tid för vilken skatten debiteras sträcker sig över månadsskiftet maj/juni 1976. Skulle detta i något fall visa sig omöjligt får för högt uttagen skatt återbetalas. Detta kan bli fallet för fordon med slutsiffra 3, 4 och 5, för vilka ordinarie uppbörd görs i juni resp. augusti.

När det gäller släpvagnar för vilka sänkningen av fordonsskatten innebär att årsskatten sjunker under 1 500 kronor bör av praktiska skäl uppbörd

göras för skatteperiod t. o. m. den skatteperiod som börjar närmast före den 1 juni 1976.

Regeringen får med stöd av 43 § VSL meddela föreskrifter om uppbörd, avstämpling av kilometerräknare m. m. i samband med att kilometerskatt införs för släpvagnar.

Kortare beskattningstid för tyngre fordon

Gällande bestämmelser

Enligt 12 § andra stycket VSL utgår fordonsskatt för hel kalendermånad, om ett fordon är skattepliktigt under någon del av månaden. Detsamma gäller på grund av hänvisningen i 5 § förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt även särskild fordonsskatt.

Enligt kungörelsen (1970:782) om nedsättning av fordonsskatt för lastbilar medges sådan nedsättning, under vissa förutsättningar, om lastbilen varit avställd under en sammanhängande period om minst 15 dagar. Förutsättningarna härför är att fordonsskatten för helt skatteår utgör minst 4 800 kronor samt att avställningen föranletts av att fordonet inte kunnat användas på grund av vägavstängning eller reparation av fordonet eller av förarens sjukdom förutsatt att föraren tillika är ägare till fordonet och annan förare ej kunnat erhållas.

Nedsättning medges i varje enskilt fall efter ett ansökningsförfarande. Länsstyrelserna prövar fråga om nedsättning.

Framställningen från Motorbranschens riksförbund

I den förut nämnda skrivelsen från Motorbranschens riksförbund har förbundet uttalat bl. a. att fordonsskattens höjd tillsammans med bestämmelserna om minsta beskattningstid medför att fordonsägare forcerar eller fördröjer försäljnings- resp. inköpstransaktioner. Dessa åtgärder framstår enligt förbundet som omotiverade och belastande från företagsekonomisk synpunkt. Systemet anges också vara administrativt tungrott för både myndigheter och företag. Förbundet har uttalat att avräkning och beskattning bör ske per dag under beaktande av krav på viss minimitid.

Remissyttrandena

Remissinstanserna har allmänt tillstyrkt att fordonsskatt skall kunna beräknas för kortare tid än hel kalendermånad. *Länsstyrelserna i Malmöhus* och *Värmlands län* har dock, med åberopande av det merarbete ett sådant system skulle medföra, avstyrkt förslaget. *Bilregisternämnden* och *flertalet av länsstyrelserna* har framhållit att nuvarande system medför en besvärlig arbetsbelastning vid månadsskiftena. *Riksskatteverket* och *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* har uttalat att kortare beskattningstid bör komma i fråga endast om årsskatten är av viss minsta storlek. Man har därvid pekat

på den i kungörelsen (1973:782) intagna gränsen 4 800 kronor. Vidare har allmänt framhållits att det torde vara nödvändigt att begränsa den föreslagna bestämmelsen till sådana fall där ett fordon har varit avställt under viss minsta tid. I det avseendet har *riksskatteverket* och, om kortare betalningstid över huvud skall medges, *länsstyrelsen i Värmlands län* föreslagit 15 dagar och *länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus* samt *Jämtlands län* 10 dagar.

Föredraganden

Fordonsskatt och särskild fordonsskatt skall enligt nuvarande bestämmelser alltid erläggas för minst en hel kalendermånad, även om fordon varit skattepliktigt under endast en del av månaden. Framför allt i fråga om de tyngre fordonen, för vilka skatten kan uppgå till avsevärda belopp, är det ett intresse för fordonsägare att inte ta ett fordon i bruk under de sista dagarna i en månad utan i stället så snart som möjligt i månaden därpå och att använda ett fordon hela månaden. Detta önskemål medför enligt de berörda myndigheterna en stark arbetsbelastning omkring månadsskiftena.

Enligt min mening förtjänar de anförda synpunkterna på beskattningstiden beaktande. Jag anser också att den av ett par remissinstanser föreslagna skattegränsen 4 800 kronor bör kunna tillämpas. Någon anledning att begränsa en kortare beskattningstid till endast lastbilar finns inte. Med skattegränsen 4 800 kronor skulle möjligheter till kortare beskattningstid i praktiken gälla lastbilar, bussar och släpvagnar.

När ett fordon första gången blir skattepliktigt bör skatt alltid kunna tas ut endast för de dagar skatteplikt förelegat under den kalendermånad då skatteplikten inträtt. Motsvarande bör gälla när ett fordon upphör att vara skattepliktigt av annan anledning än avställning.

Även i avställningsfallen bör skatt i princip kunna beräknas för dag. Jag delar dock den uppfattning som uttryckts av några remissinstanser att ett fordon skall ha varit avställt under viss minsta tid för att kortare beskattningstid än en kalendermånad skall gälla. För min del anser jag att en minsta tid om 15 dagar är lämpligt avvägd med hänsyn både till fordonsägarnas och beskattningsmyndigheternas intressen.

När ett fordon avställs har fordonsskatt ofta erlagts i förskott även för tid efter avställningen. Återbetalning av skatt får då göras först sedan avställningen varat i minst 15 dagar. När skatteplikt därefter på nytt inträder får skatt erläggas dels för resterande dagar av den månad under vilken skatteplikten inträder, dels för tiden t. o. m. nästa ordinarie uppbördsmånad. Visar det sig att avställningen varat mindre än 15 dagar sker ingen återbetalning. Av praktiska skäl bör dock någon minsta avställningstid inte krävas när ägarbyte görs under avställningstiden.

Enligt 9 § andra stycket VSL beräknas skatt för den del av ett skatteår eller en skatteperiod under vilken fordonet är skattepliktigt. I 12 § andra stycket föreskrivs att skatt alltid utgår för minst en hel kalendermånad.

Den författningsmässiga regleringen av den ändring jag nu förordat bör göras på följande sätt. I 12 § första stycket VSL får anges hur stor skatt som belöper på en dag. Skatten bör därvid bestämmas till 1/360 av årsskatten. Vidare bör i 12 § andra stycket VSL göras en inskränkning i bestämmelsen om kalendermånad som minsta beskattningstid. Genom denna inskränkning blir automatiskt 9 § andra stycket VSL tillämpligt. Skatt kan därför beräknas för dag i de fall som anges i 12 § andra stycket VSL som inskränkningar.

De av mig nu föreslagna bestämmelserna gör det onödigt med den särreglering som nu finns i kungörelsen (1973:782) om nedsättning av fordonsskatt för lastbilar. Kungörelsen bör alltså upphävas.

Övrigt

Avgift för den kilometerräknarapparatur som distribuerades genom statens försorg till ägare av motorfordon skulle enligt 1 § kungörelsen (1973:785) om inbetalning av avgift för kilometerräknare m. m. betalas när ordinarie uppbörd av fordonsskatt gjordes första gången i början av år 1974. Uppbördsbestämmelserna i vägtrafikskattekungörelsen (1973:776) skulle därvid äga tillämpning.

Alla avgifter för dessa räknare har ännu inte betalats. Viss tvekan har uppstått om dessa avgifter kan indrivas direkt eller om särskild indrivningsurkund måste föreligga. För att undanröja denna tvekan föreslår jag att en uttrycklig bestämmelse om indrivning meddelas i lag. Förslag till sådan lag har upprättats. Det kan anmärkas att man härigenom undviker att den avgiftsskyldige drabbas av de kostnader som uppkommer om en särskild indrivningsurkund skall upprättas.

Jag vill också ta upp en annan fråga, som vållat viss tvekan i den praktiska tillämpningen. Enligt 16 och 21 §§ VSL får ett skattepliktigt fordon inte brukas om till betalning förfallen fordonsskatt eller kilometerskatt inte erlagts. Det skall enligt dessa bestämmelser vara fråga om skatt för det innevarande eller det närmast föregående skatteåret. Det har ifrågasatts att bestämmelserna kan läsas så att förbud att bruka fordonet inträder först om skatt är obetald för båda dessa år. En sådan tolkning är uppenbarligen inte avsedd. Jag föreslår för undvikande av varje tvekan om den rätta innebörden av bestämmelserna en omformulering av dessa.

Slutligen vill jag också föreslå att det i 30 § VSL införs möjlighet att direkt indriva skattetillägg och förseningsavgift i överensstämmelse med vad som gäller på skatteområdet i övrigt. Detsamma bör gälla möjligheterna till införsel.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga förslagen till

1. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601),
2. lag om ändring i förordningen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt,
3. lag om nedsättning av fordonsskatt på traktorer och släpvagnar m. m.,
4. lag om indrivning av avgift för kilometerräknare m. m.,

dels att godkänna vad jag förordat om skyldighet att utrusta släpvagnar med kilometerräknarapparatur, om avgift för sådan apparatur och om ersättning till fordonsägare i vissa fall.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.